Nr. 134 NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Niedziela 14 Czerwca 1925. Rok XLIV.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . . . 3·40 zł
Z odnoszeniem . . . 3·60 „
Z przesyłką pocz. . . . 4·20 „
Za granicą . . . 7·— „
Cena numeru 15 groszy
Adres Redakcji: ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 41. Międzymiast. 1572.
Adres Administracji: ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 241.

NOWA REFORMA

Wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu

…tę w zwiększonej objętości z ilustrowanym dodatkiem tygodniowym

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy:
Zwykłe . . . . 10 gr.
Nekrologi . . . . 20 „
Nadesłane . . . . 25 „
Po kronice . . . . 30 „
Na 1-szej stronie . . 40 „
Drobne od słowa . . 7 „
(najmniej 10 słów)
Układ tabelaryczny 50% drożej.
Zamiejscowe o 50% drożej.
Załączniki wedle umowy.
Nr czeku P. K. O. 400.402

W hołdzie bohaterom Rokitny

Kraków, 12 czerwca.

Jutro odbędzie się uroczysta manifestacja. Na mogile bohaterów, poległych w pamiętnej szarży pod Rokitną, nastąpi odsłonięcie pomnika, wzniesionego staraniem Komitetu obywatelskiego ku trwałej rzeczy pamiątce. Komitet obywatelski z apelem o udział jak najliczniejszy ze strony ludności zwrócił się do szerokiego ogółu za pośrednictwem prasy. W całej pełni działalność Komitetu doznała jak najżywszego poparcia ze strony wojska, które z gen. Szeptyckim, jako przewodniczącym Komitetu na czele, weźmie udział w jutrzejszej uroczystości.

Lecz nie tylko wojsko, nie tylko urzędowe przedstawicielstwa władz i stowarzyszeń winny się jutro rano zjawić na cmentarzu rakowickim. Winny tam przybyć jak najliczniejsze koła naszej ludności, dobrowolnie, bez urzędowego obowiązku, idąc jedynie za nakazem własnego poczucia. Wprawdzie dzień powszedni utrtudnia oczywiście wszystkim sferom pracującym zbiorowe uczestniczenie w uroczystości. Jednak zawsze, w każdym dniu, znajdzie się jeszcze spora liczba takich, która na dwie godziny przedpołudniowe może zwolnić się od swych zajęć codziennych i przybyć na cmentarz dla podniesienia swą obecnością i jak największą liczbą zebranych powagi podniosłego aktu.

Tej małej ofiary dwu godzin i małej stosunkowo mitręgi udania się na cmentarz domagają się od nas dzisiaj ci, którzy nie szczędzili ofiary nie tylko nieprzeliczonych godzin trudu ciężkiego, lecz więcej, bo ofiary z życia własnego, którzy ochotnie rzucili na stos całopalny dla dobra Ojczyzny.

Właśnie jutro mija lat 10 od tej pamiętnej chwili, gdy bezwzględnym, a nawet nienawistnym dla polskiego żołnierza obcym rozkazem ułani 2 szwadronu 2-giej brygady Legjonów wysłani zostali na zdobycie potrójnych, dobrze krytych i silnie obsadzonych okopów nieprzyjacielskich. Bezwzględny ten rozkaz wiódł nieodwołalnie w przepaść śmierci. Poszli w nią jednak wierni **Honorowi Żołnierza polskiego,** który nie cofa się nigdy i **wierni Idei Czynu,** dla której **dobrowolnie** stanęli pod ochotniczym znakiem Legjonów, by wśród ogólnego wojennego zamętu i straszliwej serc polskich niepewności, mocą oręża polskie imię wyważać z nicości, na nowo je sławą opromieniać rycerską i drogę torować do budowania przyszłych sił Wojska i Państwa polskiego.

Sława bohaterska szarży pod Rokitną wysoko wyniosło imię Polaka, na szalę wypadków rzucając mocny argument mężnego i rozgłośnego czynu ,o którym wieść rozeszła się po wszystkich bojowiskach, przypominając żywotną siię narodu polskiego i jego przeszłość rycerską, opromienioną blaskiem pamiętnej ongiś szarży pod Somosierrą, obok której w równej chwale stanęła Rokitna, z tego samego ducha polskiego szaleństwa wyrosła.

O bohaterskich uczestnikach szarży nie zapomniał naród polski. Oto z dalekich kresów obcej ziemi ich szczątki rycerskie wróciły do rakowa, skąd to swego czasu bohaterski szwadron Legjonów wyruszył na pole walki i spoczęły w ziemi rodzinnej. Nie zapomniano także o ich rycerskiej mogile. Z woli Komitetu obywatelskiego, szeregu jednostek gorącego serca, których akcja winna doznać jak najintensywniejszego poparcia, stanął na grobie Rokitniańczyków piękny pomnik, wykonany według projektu artysty prof. Gałęzowskiego.

Jutro odbędzie się odsłonięcie pomnika. Ci, którzy dobrowolnie jutro na miejsce uroczystości przybędą i wezmą w niej udział, dadzą manifestacyjne świadectwo tej prawdzie niezbitej, że nie napróżno ginęli ci szaleńczy polskiego Honoru i polskiej Idei, że z ich życiem rycerskiem, z ich krwią ofiarną, a dzisiaj z ich duchem jasnym w zaświatach dla nas płonącym nierozerwalną więzią związane — tworzy się nowe życie polskie, którego bujna twórczość ożywiać będzie się trwale duchem Rokitny, duchem rycerskiej ofiary na polu walki.

Temu duchowi życia polskiego złóżmy jutro hołd należny, tym aktem uroczyście manifestując **wielką i twórczą ideę Czynu,** jako najmocniejszą gwarancję niepodległego bytu!

PROGRAM UROCZYSTOŚCI. Komitet obywatelski przypomina, że uroczystość odsłonięcia pomnika na grobie poległych pod Rokitną rozpocznie się o godz. 9.30 mszą żałobną w kaplicy cmentarza rakowickiego, poczem nastąpi odsłonięcie pomnika. Przemówią gen. Szeptycki, przedstawiciel miasta i reprezentant „Związku legjonistów".

Pokrzywdzenie Polaków na Litwie przed Radą Ligi narodów

Litwa przegrała sprawę

Genewa, 12 czerwca (PAT). Całe ranne posiedzenie Rady Ligi Narodów w dniu 10 bm. poświęcone było sprawie **mniejszości polskiej na Litwie.** Delegat Brazylji M. Franco złożył obszerny raport na kilkunastu stronicach przedstawiający zarzuty, czynione rządowi litewskiemu z powodu jego stosunku **do mniejszości polskiej.** Raport żąda wyjaśnienia, jak zostały wykonane artykuły konstytucji litewskiej **o autonomji mniejszości narodowych.** Dalej raport porusza sprawę **ścigania posłów polskich do sejmu litewskiego** za wystosowanie petycji do Ligi w sprawie **spisu ludności** oraz zasad, na jakich ten spis się opierał. Przypomniano sprawę **usunięcia przedstawicieli mniejszości z komisji sejmowej, sprawę niedopuszczenia języka mniejszości w sądach, sprawę prześladowania języka polskiego w kościołach litewskich.** Raport mówi dalej o zakazie, wydanym urzędnikom kolejowym co **do używania języka polskiego, porusza sprawę szkół polskich** i podstawy ustawodawstwa litewskiego w tym względzie, sprawę rozporządzenia, usuwającego język **mniejszości z napisów publicznych oraz sprawę prowadzenia ksiąg handlowych wyłącznie w języku litewskim.** Wreszcie raport omawia obszernie sprawę **reformy rolnej,** a szczególnie **wywłaszczania w drodze administracyjnej za przestępstwa polityczne, co uznane być musi za rażąco sprzeczne z deklaracją litewską** o mniejszościach. Dalej porusza raport sprawę **odszkodowań za wywłaszczenie,** sprawę słusznej repartycji, wywłaszczonej ziemi między **litewskie mniejszości.**

Raport żąda najdokładniejszego **dochodzenia w tych sprawach, wreszcie konstatuje błędność tezy litewskiej,** która stwierdza równość w faktycznem traktowaniu mniejszości i Litwinów. Raport domaga się we wszystkich punktach **badań uzupełniających,** wyjaśneiń rzeczowych oraz wytłómaczenia powziętych przez Litwę zarządzeń.

DYSKUSJA. — DRUZGOCĄCA KRYTYKA I POTĘPIENIE POSTĘPOWANIA LITWY.

Delegat litewski Zaunius odpowiadał na poszczególne punkty raportu, dawał wyjaśnienia i prosił **o zakończenie sprawy w ciągu dzisiejszej sesji.**

Raport wywarł duże wrażenie na Radzie Ligi, na zebranych przedstawicielach prasy i publiczności. Pomimo wniosku litewskiego o zamknięcie dyskusji, członkowie Rady skierowali szereg zapytań do delegata litewskiego.

Przemawiali Chamberlain, Paweł Boncour (zastępujący Brianda w Radzie Ligi), Unden (Szwecja), Hymans (Belgja) i sam referent M. Franco.

Chamberlain zainteresował się położeniem szkół polskich i sformułował zarzut, że **ściganie posłów i wogóle przedstawicieli mniejszości za podawanie petycji do Ligi Narodów jest niedopuszczalne i godzi w naturalne prawa mniejszości,** które prawa mniejszości przyznają im możność składania petycyj.

Następnie Paweł **Boncour** skonstatował, że wstawianie do ustawy o reformie rolnej artykułu o wywłaszczeniu za przestępstwa polityczne **jest sprzeczne z ustawą,** którą Litwini przedstawiają jako reformę socjalną.

Hymans podkreślił to samo, zaznaczając. że wywłaszczenia są dokonywane w drodze **administracyjnej a nie sądowej.**

Unden stwierdził, że prawo składania petycyj jest podstawowe i karanie za to przez rząd litewski **jest niedopuszczalne.**

Referent **M. Franco** zakomunikował, że zebrany materjał jest tak obfity, że nie może do dnia jutrzejszego przygotować definitywnych wniosków co do dalszego postępowania. Zaznaczył nadto, że musi on przestudjować cały materjał dokładnie, aby na **przyszłej sesji Rady sformułować ściśle punkty i procedurę.**

Chamberlain zaznaczył duże skomplikowanie sprawy, prosząc o gruntowne przedstudjowanie jej do czasu **przyszłej sesji Rady.**

WNIOSEK LITEWSKI ODRZUCONY.

Wbrew opozycji delegata litewskiego, który prosił o natychmiastowe zakończenie sprawy, Rada poleciła referentowi o przedstawienie w tej sprawie na wrześniowej sesji definitywnych wniosków.

Ogółem cała dyskusja miała obrót dla Litwy **bardzo niekorzystny** a szereg ścisłych pytań i sformułowanych przez członków Rady zarzutów okazało **ograniczenie i nietolerancję w traktowaniu mniejszości narodowych na Litwie.**

—o—

W sprawie polskiej poczty w Gdańsku zwyciężyła teza polska

Kraków, 12 czerwca.

Na wczorajszem posiedzeniu Rady Ligi Narodów rozważane były dwie sprawy polsko-gdańskie, a mianowicie projekt procedury w sporach pomiędzy Polską a Gdańskiem, tudzież orzeczenie co do poczty polskiej w Gdańsku.

Projekt procedury w obustronnych sporach zapobiegnie wreszcie w znacznej mierze **pieniactwu Gdańska, a także samowoli** wysokiego komisarza, który wedle nowej procedury musi przedewszystkiem starać się o to, ażeby obie strony załatwiły każdorazowy spór **w drodze bezpośrednich rokowań.** Dalej decyzja komisarza może zapaść tylko w tych sprawach, **które mu powierzyły do rozstrzygnięcia obie strony.** W razie potrzeby może wysoki komisarz zwrócić się do **generalnego sekretarza Ligi z prśbą o wydanie opinji,** podając ściśle punkty, co do których generalny sekretarz Ligi ma wydać orzeczenie.

Projekt procedury, wypracowany przez Quinonesa de Leon, został przyjęty przez przedstawicieli Polski i Gdańska.

Następnie Quinones de Leon odczytał referat w sprawie **polskiej poczty w Gdańsku.**

W raporcie swym — jak donosi P. A. T. — Quinones przedstawił historyczny przebieg całego zatargu i przytoczył opinję prawną trybunału haskiego, wyrażając przypuszczenie, że Rada powinna opinję tę uznać za swoją oraz, że przy definitywnem rozwiązaniu tej sprawy motywy haskiego wyroku winny być dla niej wskazówkami. Mówiąc następnie o kwestji wytyczenia **granic portu,** sprawozdawca zaznaczył, że mogą one nastąpić **po zbadaniu sprawy na miejscu** przez rzeczoznawców, znających warunki miejscowe i ogólne techniczne znaczenie sprawy. Quinones de Leon zaznaczył, że dla szybkiego uregulowania tej kwestji najprostsze będzie wyznaczenie tych rzeczoznawców przez prezesa komisji tranzytowej, łącznie ze sprawozdawcą sprawy w Radzie, przyczem proponował, by wśród rzeczoznawców znajdował się znający dokładnie sprawę portu gdańskiego, były prezes Rady portu **pułkownik de Regner.** W konkluzji swego raportu Quinones de Leon przedstawia następujące rezolucje: **Rada Ligi przyjmuje opinję, sformułowaną przez trybunał haski 16** maja 1925 r. w sprawie polskiej służby pocztowej w Gdańsku. Rada postanawia, że granice portu gdańskiego muszą być wyznaczone w sprawie **poczty i pocztowej służby polskiej,** z uwzględnieniem motywów opinji trybunału haskiego. Rada zaleca w tej kwestji, aby prezes komisji tranzytowej łącznie ze sprawozdawcą sprawy w Radzie wyznaczyli trzech rzeczoznawców, obowiązanych do przedłożenia Radzie, za pośrednictwem wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku propozycyj, dotyczących wytyczenia granicy portu w Gdańsku, zgodnie z ustaloną niniejszą rezolucją. Koszta, powstałe w związku z misją rzeczoznawców, będą poniesione przez obie strony w równych częściach. **Powyższa rezolucja została po wyczerpującej dyskusji przyjęta przez Radę Ligi Narodów.** Zmieniono tylko jeden punkt rezolucji, dotyczący liczby rzeczoznawców, postanowiono bowiem proponowaną przez sprawozdawcę liczbę trzech rzeczoznawców powiększyć do liczby czterech przez dodanie jednego rzeczoznawcy prawnika.

Z kolei wysoki komisarz Ligi Narodów zaproponował rozważanie sprawy amunicji na Wester Platte. Jednakże Rada Ligi **nie przychyliła się do tej propozycji,** wobec czego sprawa została odroczona. Wobec powyższego można stwierdzić, że powziętemi dzisiaj decyzjami Rada Ligi **reguluje dwie pierwszorzędnego znaczenia sprawy Gdańska.** Przez przyjęcie projektu procedury, dotyczącej rozważania zatargów między Gdańskiem a Polską **zmniejsza się liczba możliwości wytaczania spraw gdańskich na forum Ligi.** Sprawa poczty zaś zdecydowana została **definitywnie, przyczem rację przyznano tezie polskiej,** polecając jedynie rzeczoznawcom ustalenie granicy portu zgodnie z opinją trybunału haskiego.

Warszawa, 12 czerwca. Z Genewy donoszą: Wczorajsze popołudniowe posiedzenie Rady Ligi poświęcone było omówieniu spraw gdańskich i trwało przeszło dwie godziny. **O wielkiem zainteresowaniu, jakie budziły obrady, świadczy obecność wszystkich członków Rady,** między innymi Chamberlaina, Boncoura, Scialoi, Hymansa, Benesza i Undena. Obecni byli również na posiedzeniu **wszyscy wybitni urzędnicy generalnego sekretarjatu Ligi.** W czasie obrad zauważono również przedstawicieli **najwybitniejszych pism europejskich.**

—o—

Niemcy przy rokowaniach handlowych usiłują wymusić na Polsce polityczne ustępstwa

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Berlin, 12 czerwca. Dowiadujemy się, że rokowania o traktat handlowy weszły ponownie w stadjum **powikłań, wskutek stanowiska zajętego przez przedstawicieli u rządu niemieckiego.** Taktyka wysuwania wygórowanych żądan ekonomicznych, które żadną miarą nie nadawały się do przyjęcia, w ostatnich dniach została zastąpiona wyraźną tendencją Niemiec, zmierzającą **do zepchnięcia rokowań z podłoża gospodarczego na teren polityczny.** Delegacja polska nie może, rzecz prosta, na to się zgodzić. Dalsze losy umowy są wobec tego **poważnie zagrożone.** Dotychczasowe sukcesy niemieckie na arenie międzynarodowej ośmielają Niemców do wysuwania prób, które mają na celu **wymuszenie na Polsce pewnych ustępstw politycznych,** celem utorowania drogi do dalszych pretensji i stworzenia precedensu. Niemcy zażądały, prócz innych ustępstw klauzuli największego uprzywilejowania, **oraz pozostawienia niemieckich optantów w Polsce.** W zamian za to zaofiarowały Niemcy dowóz kontyngentu węgla naszego do Niemiec w wysokości 60.000 ton miesięcznie. Jak wiadomo, nasz dotychczasowy eksport miesięczny węgla wynosi około 500.000 ton. Widać z tego, że Niemcy dążą do wojny celnej z Polską.

Z Sejmu

Warszawa, 12 czerwca.

(Uchwalenie zmian w budżecie na r. 1924. — Odrzucenie demagogicznych wniosków Ukraińców i Białorusinów).

Na ostatniem posiedzeniu (dnia 10 bm.) Sejm po przyjęciu w trzeciem czytaniu **ustawy o wyłączności portów polskich dla wychodźtwa oraz noweli do ustawy o monopolu spirytusowym** przystąpił do sprawozdania **komisji budżetowej o zmianach w budżecie na r. 1924.** Sprawozdawca pos. **Zdzięchowski** (ZLN) zaznaczył, że **ogólna suma przekroczeń w budżecie na rok 1924,** o ratyfikowanie których obecnie prosi rząd, **wynosi 43 miljony złotych.** — Część tych kredytów stanowią **przekroczenia otwartych kredytów, bez odpowiedniego uzasadnienia.** W stosunku do tych ostatnich komisja uznała, że **w przyszłości nie mogą być tolerowane a ministrowie będą pociągani do odpowiedzialności** nie tylko politycznej, ale i cywilnej. Ze względu na to, że jest to pierwszy, ustalony budżet, nie oparty na praktyce poprzednich lat i uchwalony w jednostkach obliczeniowych, przeto komisja **uchwaliła sankcjonować** poczynione wydatki z zastrzeżeniem, że **jest to pierwszy i ostatni raz.** W głosowaniu ustawę **przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu.**

Następnie Izba przyjęła w drugiem i trzeciem czytaniu ustawę **o budowie kolei żelaznej Bydgoszcz—Gdynia,** która wykończona ma być w ciągu trzech lat, oraz **nowelę do ustawy o popieraniu publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych,** w drugiem i trzeciem czytaniu wraz **z rezolucją,** wzywającą rząd aby dotacje skarbu do funduszów meljoracyjnych wstawiono do budżetu ministerstwa robót publicznych **w kwocie niemniejszej niż 6 miljonów złotych.**

Z kolei po załatwieniu wniosku o przeprowadzeniu sposobów **zapobiegania powrotowi katastrofy. powodzi** oraz o przystąpieniu do regulacji Wisły i dopływów i przyjęciu zgłoszonych w tej sprawie rezolucyj, pos. **Jedynak** (Piast) złożył sprawozdanie o swoim wniosku **w sprawie zakupu koni przez wojskowość,** poczem pos. **Marciniak** (Piast) w imieniu komisji reformy rolnej referował **projekt ustawy w sprawie zmian o obowiązującem na górnośląskiej części województwa śląskiego ustawodawstwie osadniczem. Komisja przyjęła projekt rządowy** i zaproponowała nadto rezolucję, wzywającą rząd **do natychmiastowego wdrożenia kroków celem rozpoczęcia przeprowadzenia reformy rolnej w górnośląskiej części województwa śląskiego. Ustawę oraz rezolucję przyjęto.**

Wkońcu przyjęła Izba **sprawozdanie komisji ochrony pracy,** domagające się **przeprowadzenia rewizji Kasy Chorych w Białymstoku** przez specjalną komisję sejmową celem stwierdzenia doniesień o nadużyciach w tej Kasie.

Przed przystąpieniem do głosowania nad **nagłością wniosku klubu białoruskiego** w sprawie **zamordowania Wojtowicza i katowania Biegańskiego** przez straż graniczną i wywiadowczą, wiceminister spraw wewnętrznych **Olpiński** złożył oświadczenie, z którego wynika, że **Biegański i Wojtowicz byli aresztowani jako oskarżeni o robotę komunistyczną i o udział w bandach dywersyjnych.** Wojtowicz aresztowany był o godz. 7 rano, **w nocy zmarł.** W dochodzeniach ustalono, że **umarł wskutek bicia.** Sprawcami bicia byli **konfidenci,** którzy też **zostali aresztowani i przekazani władzom są-**

Komisja Reichtagu uchwaliła zaprowadzenie święta narodowego w dniu 18 stycznia na pamiątkę obwołania cesarstwa niemiec.

Berlin, 12 czerwca (PAT). Niemiecka prasa lewicowa protestuje przeciw uchwale, którą powzięła komisja budżetowa Reichstagu. Komisja przyjęła mianowicie wniosek niemiecko-narodowy, żądający, **aby uznać dzień proklamacji cesarskiej w Wersalu w roku 1871 — 18 stycznia — za święto narodowe.** Dzień 18 stycznia miałby odtąd **zastąpić dotychczasowe święto republikańskie.** Znamiennem jest, że również i **centrum głosowało za wnioskiem** niemiecko-narodowym. Posłowie centrum oświadczyli jednak, że partja centrum zastrzega sobie zajęcie definitywnego stanowiska w tej sprawie na plenum Reichstagu.

Olbrzymia demonstracja w Pekinie przeciwko cudzoziemcom

Pekin, 12 czerwca. (PAT). »United Press« donosi: Podczas gdy generał **Fong** jest jeszcze niezdecydowany i **waha się między przyłączeniem się do strajkujących lub do cudzoziemców, oświadczył się Czang Tso Lin przeciwko ruchowi w Szangaju i wysłał tam dwa bataljony celem przywrócenia porządku.**

Strajk w Szangaju trwa dalej, panuje tam jednak **względny spokój.** Żegluga nadbrzeżna i rzeczna, o ile pozostaje w rękach angielskich lub japońskich jest zupełnie wstrzymana. — Wszystkie okręty otrzymały polecenia nie przybywania do Szangaju, lecz wyładowywania towarów w innych portach.

Komisja dyplomatyczna, która przybyła do Szangaju, **rozpoczęła natychmiast śledztwo w sprawie zajść.**

W demonstracji, która odbyła się wczoraj w Pekinie, brały udział mimo ulewy, olbrzymie tłumy. Około 40.000 osób uczestniczyło w zgromadzeniu, odbytem na placu. Postanowiono wysłać studentom w Szangaju **1 miljon dolarów chińskich, w celu poparcia.** Dalsze rezolucje, które zostały przyjęte, dotyczą odszkodowań dla rodzin poległych, **cofnięcia obcych koncesyj i odwołania konsulatów angielskiego i japońskiego. Poszczególne oddziały manifestantów usiłowały wargnąć do dzielnicy ambasadorskiej,** policja zdołała jednak tłumy rozprószyć.

Zdemolowanie biur ministerstwa spr. zagranicznych przez studentów

Londyn, 12 czerwca (PAT). Biuro Reutera donosi: Według informacyj, otrzymanych z Pekinu, **kilka tysięcy studentów** udało się wczoraj rano **do ministerstwa spraw zagranicznych z żądaniem, aby rząd usunął wojska cudzoziemskie z Szangaju i aby zajął udzielone państwom cudzoziemskim terytorja.** Nie otrzymawszy odpowiedzi zadowalającej, studenci **zniszczyli urządzenia biurowe** a następnie opuścili gmach ministerjum.

Zatopienie chińskiego okrętu wojennego przez własną załogę

Kanton, 12 czerwc (PAT). »United Press« donosi: Oddziały armji Jünnan **przekupiły część załogi największego krążownika rządowego i skłoniły ją do zatopienia okrętu.** Okręt został faktycznie zatopiony, przyczem **200 osób postradało życie.**

—o—

dowym. Ministerstwo nie zadowoliło się oddaniem bezpośrednich sprawców władzom sądowym i poczyniło dochodzenia. Okazało się, że oficerowie 10 baonu nie brali wprawdzie udziału w biciu, lecz wraz z podpułkownikiem **Pytlem zostali pociągnięci do odpowiedzialności karnej za bezczynność.** Ministerstwo starało się więc wykryć wszystkich, którzy ponoszą winę i wykrytych postawić w stan oskarżenia. Rząd nie toleruje więc nadużyć i winnych pociąga do odpowiedzialności. Co się tyczy żądania odszkodowania, to jest ono nieuzasadnione, gdyż winni nie są funkcjonarjuszami państwowymi.

W głosowaniu za nagłością było 100 głosów przeciwko 103. **Nagłość więc upadła.**

Następnie poseł **Podhorski** uzasadniał **nagłość swojego wniosku w sprawie rzekomego pogwałcenia konstytucji przez pozbawienie wolności posła Łańcuckiego.** Wniosek wzywa rząd do pouczenia podwładnych organów, że aby pozbawiono wolności posła nawet pociągniętego do odpowiedzialności karno-sądowej za zezwoleniem Sejmu, potrzebne jest osobne zezwolenie Sejmu. Ponieważ poseł Łańcucki wbrew temu został uwięziony, należy go natychmiast uwolnić. W głosowaniu przez drzwi za nagłością było 81 przeciwko 116 głosom. — **Nagłość odrzucono.**

Następne posiedzenie we czwartek 18 bm.

Zawody strzeleckie hufców szkolnych

W dniu 7 czerwca b. r. o godz. 10-tej, z okazji ukończenia roku szkolnego w hufcach szkolnych, odbyły się zawody strzeleckie jednostkowe i grupowe na strzelnicy szkolnej w Woli Justowskiej przy dźwiękach orkiestry 20 p. p. Hufce zebrały się o godz. 8·30 na podwórzu koszar im. Tadeusza Kościuszki, skąd odmaszerowały pod kierownictwem oficera instrukcyjnego por. Susickiego Mieczysława na wyżej wspomnianą strzelnicę.

Jako pierwsze miejsca w zawodach jednostkowych uzyskali: I miejsce, uczeń VIII gimn. Nejberg Aleksander, 56 punktów; II miejsce, uczeń szkoły handlowej Bogacz Adam, 55 punktów; III miejsce, uczeń VII gimn. Pacyna Tadeusz, 53 punktów.

W zawodach grupowych: I miejsce, Szkoła Handlowa, 151 punktów; II miejsce, VIII gimn. 141 punktów; III miejsce, II gimn. 140 punktów.

Wymienieni zawodnicy otrzymali jako nagrody dyplomy, które wręczył zwycięzcom p. gen. broni Stanisław Szeptycki, gratulując im bardzo dobrych wyników.

Na strzelnicę przybyli z ramienia wojskowości: Gen. broni Stanisław Szeptycki, zastępca D-cy O. Korp. gen. bryg. Diewanowski, szef inspekt. armji płk. S. G. Przedrzymirski, szef sztabu D. O. K. płk. S. G. Kawiński, adjutant D-cy kpt. Remer, komendant O. War. p. płk. Augustyn, oraz liczne delegacje oficerskie. Z ramienia Kuratorjum okr. szkolnego krakowskiego przybył prof. dr Zazula. Uroczystość powyższą zaszczycili przedstawiciele licznych komitetów rodzicielskich oraz Związków, których przewoziły od końcowej linji tramwajowej obok klasztoru Norbertanek na Zwierzyńcu na strzelnicę szkolną na Woli Justowskiej i z powrotem dwa samochody.

Na zakończenie tej uroczystości odbyła się defilada hufców w obecności władz wojskowych i cywilnych przed dyplomowanymi.

Po defiladzie zabrał p. gen. broni Szeptycki zwycięzców do swego samochodu, odwożąc ich do domu.

KRONIKA

Kraków, 12 czerwca.

Procesja Bożego Ciała

Pogoda dopisała wczoraj i dzięki temu odbyła się wczoraj tradycyjna, wielka procesja w Krakowie w słonecznych blaskach pięknego dnia.

Olbrzymia procesja, prowadzona przez ks. biskupa Sapiehę, wyruszyła z katedry wawelskiej posuwała się ulicą Kanoniczą, pl. św. Magdaleny i Grodzką, zatrzymała się przy pierwszym ołtarzu ustawionym w Rynku w domu Pod Obrazem, gdzie ewangelję według św. Mateusza odczytał ks. kan. Domasik. Następnie procesja poruszyła się w kierunku pałacu pod „Baranami", gdzie ewangelję według św. Marka odczytał ks. prałat Podwin. Stąd po udzieleniu błogosławieństwa żołnierzom pełniącym wartę na gł. strażnicy wojskowej, procesja posunęła się wzdłuż Linji C—D w kierunku Linji A—B, gdzie pod ołtarzem ustawionym obok firmy Śmidowicza, odczytał ewangelję według św. Jana ks. kan. dr Krupiński. Po odczytaniu każdej ewangelji kompanja honorowa 5 p. saperów i komp. 1 p. saperów kolejowych prezentowały broń, a orkiestry odegrały hymn państwowy.

Przy piątym ołtarzu ustawionym przy kamienicy gdzie widnieje firma Górecki, udzielił celebrans błogosławieństwa wiernym, poczem procesja powróciła na Wawel.

Wartę honorową koło baldachimu pełnili ułani 8 p. ułanów z dobytemi szablami, za baldachimem zaś postępowali reprezentanci władz rządowych i miejskich z wojewodą na czele, generalicja, korpus oficerski i nieprzeliczone tłumy wiernych.

Po południu odbyła się procesja z kościoła OO. Karmelitów, w której wzięły udział tłumy wiernych.

Ulgi przejazdowe dla udających się do uzdrowisk krajowych.

Ministerstwo kolei przyznało dla osób udających się do uzdrowisk krajowych w celach leczniczych lub odpoczynkowych na okres czasu od 15 czerwca do 1 października b. r. ulgę przejazdową w wysokości 33% zniżki od cen normalnych. Ulga powyższa będzie stosowaną w ten sposób, że przejazd pierwotny do uzdrowiska odbywać się będzie za opłatą normalną, przejazd zaś powrotny, o ile odległość od uzdrowiska do stacji pierwotnej wynosi conajmniej 100 km za połowę opłaty biletu klasy niższej niż ta, w której odbywać się będzie podróż powrotna (t. j. za połowę ceny biletu III kl. przy przejeździe w kl. II) na podstawie zaświadczeń, wydawanych przez komisję uzdrowiskową lub zarządy gminne, względnie zarządy uzdrowisk, stwierdzających, że dane osoby przebywały w uzdrowisku bez przerwy w ciągu najmniej 15 dni.

W taryfie tej, która ogłoszoną będzie w dzienniku ustaw w dniach najbliższych wyszczególnione są wszystkie miejscowości, z których odbywać się może powrót ulgowy.

Pani Curie-Skłodowska w Warszawie.

Przed położeniem kamienia węgielnego pod Instytut radowy. Siedzą (od lewej ku prawej): p. Marja Curie-Skłodowska, Prezyd. Rzeczypospolitej. Marszałek Senatu Trąmpczyński.

Żeromski potępiony przez sowiety

Gazety sowieckie donoszą, że t. zw. »Uniwersytet Zachodu« w Moskwie powziął »jednogłośną« uchwałę, potępiającą Stefana Żeromskiego jako twórcę powieści »Przedwiośnie«.

»Uchwalono«, że »Przedwiośnie« jest utworem chybionym, gdyż nie odzwierciadla istotnego stanu rzeczy w Polsce, wszystkich tych okropności, jakie podobno się u nas dzieją. Żeromski, jak brzmi »wyrok« bolszewickich krytyków, jest »sługą burżuazji«, a »Przedwiośnie« jest utworem nawskroś »kontrrewolucyjnym«.

Wielka afera szpiegowska w Warszawie

Z Warszawy donoszą do »Ilustr. Kurjera Codz.«:

Do bandy szpiega Zubowa należał również niejaki Wacław **Porczyński,** student politechniki, urzędnik kontraktowy w lotnisku wojskowem na Mokotowiu. Śledztwo nagromadziło wiele kompromitujących dowodów przeciw Porczyńskiemu. Zdradzał on **tajne dokumenty wojskowe i plany organizacyjne, dotyczące polskiej ochrony powietrznej** jednemu z wrogich państw. Porczyński był wybitną figurą w organizacji szpiegowskiej, podlegał bezpośrednio samemu Zubowowi i od niego odbierał instrukcje.

Zubow w dalszym ciągu ukrywa się w gmachu poselstwa sowieckiego, nadużywając prawa eksterytorjalności. Watuszewa znajduje się w więzieniu. Codziennie przybywa do więzienia urzędnik poselstwa sowieckiego, przynosząc dla niej kawior, wina, winogrona i inne podobne »delikatesy proletarjackie«.

Powrót „cudotwórcy" z Palestyny do kryminału i jego krakowscy sprzymierzeńcy

„Republika" donosi, że w bieżącym miesiącu wraca do Łodzi „cudotwórca" Berber, którego władze palestyńskie wydaliły z Palestyny. Z chwilą przyjazdu Berbera do Łodzi osadzony on zostanie w więzieniu, zaś urząd śledczy weźmie się energicznie do roboty w celu udowodnienia niecnemu „cudotwórcy" jego zwyrodniałych czynów.

Wszczęte będzie również dochodzenie, przeciwko urzędnikom komisarjatów krakowskich, gdzie Berber otrzymał pozwolenie na wyjazd. Berber meldowany był w Krakowie od kilku lat i figurował na liście obywateli Krakowa, jako jego stały mieszkaniec.

Katastrofa samolotu pasażerskiego

Z Drezna donoszą: Samolot pasażerski z Berlina spadł wczoraj pod Dreznem, przyczem samolot został zupełnie zniszczony, pilot zabity, a dwaj pasażerowie ranni.

Ludność Berlina pozbawiona wody.

Z Berlina donoszą: W górnej części miasta zwłaszcza w Charlottenburgu od wczoraj wodociągi zupełnie nie funkcjonują. Ludność pozbawiona wody zmuszona jest do noszenia jej ze studzien, które w tym celu publicznie otwarto. Fakt ten wywołał wielkie wzburzenie, tembardziej, że nieznana jest przyczyna katastrofy, do której zbadania wyznaczono specjalną komisję.

WYBÓR REKTORA AKADEMJI SZTUK PIĘKNYCH. Ogólne zebranie profesorów Akademji sztuk pięknych w Krakowie uchwałą z dnia 9 czerwca b. r. wybrało jednogłośnie ponownie rektorem Akademji na rok akademicki 1925/26 prof. Dra Szyszko Bohusza, a prorektorem prof. Józefa Gałęzowskiego.

NA ZLOT SOKOLI I. Okręgu do Wadowic wyjazd drużyn z Krakowa w sobotę dnia 13 bm. o godz. 11.40 w nocy z głównego dworca. Poszczególne drużyny zbiorą się już na godz. 11.50 w hali kasowej, celem ustalenia ilości biletów przejazdowych.

W SPRAWIE OPŁAT AKADEMICKICH. Centrala Akademickich stowarzyszeń samopomocowych komunikuje, że Senat Akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego zezwolił wyjątkowo na przyjęcie opłat uniwersyteckich do dnia 15 czerwca b. r. od tych słuchaczów, którzy umieszczeni zostaną na liście, sporządzonej przez Centralę Akademickiego Stow. Samopom. Centrala Akad. Stow. Samopom. (Jabłonowskich 10-12) przyjmuje opłaty od koleżanek i kolegów: w piątek i sobotę dnia 12 i 13 b. m., godz. 9—12 i ostatecznie w poniedziałek dnia 15 b. m. godz. 9—11.

DAR NA TOWARZYSTWO SZKOŁY LUDOWEJ. Gustaw Kobylecki z Będzina złożył w Zarządzie Głównym Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie kwotę 850 zł. na cele popierania czytelnictwa ludowego.

ZNIŻKA CEN WĘGLA JAWORZNICKIEGO. Jak się dowiadujemy magistrat obniżył cenę węgla jaworznickiego o 30 gr na 100 kg. Cena 1 ctn. wynosi 2.10. Węgiel rozwożony w workach plombowanych po domach uległ również zniżce; cena za 50 kg z odstawą i zniesieniem wynosi 1.50 zł.

TEGOROCZNY „SALON WIOSENNY" W TOWARZYSTWIE SZTUK PIĘKNYCH (plan Szczepański L. 4), cieszący się uznaniem krytyki, zgromadził obrazy najwybitniejszych artystów polskich. Na „Salonie wiosennym" reprezentowane są: Kompozycja (Axentowicz, Kowalski, Jarocki, Markowicz, Jabłoński), portret (Axentowicz, Karpiński, W. Kossak, Waśkowski, Chwistek, Saski), pejzaż (Fałat, St. Filipkiewicz, Uziembło, Karszniewicz, Krcha, Oleś), rzeźba (Raszka, Juszczyk), grafika (L. Wyczółkowski, Bielecki), rysunek piórkiem (St. Dyboska), martwa natura (St. Filipkiewicz, Turek, Cybulski). „Salon wiosenny" potrwa do końca bm. Obrazy na następną wystawę należy przysyłać najdalej do dnia 20 czerwca br.

Z KRAKOWSKIEGO KLUBU SZACHISTÓW. Z powodu trzydziesto letniego jubileuszu Krakowskiego Klubu szachistów, odbył się w Klubie Społecznym, gdzie się obecnie znajduje Klub, jako sekcja szachowa, turniej jubliuszowy dla członków. Dnia 3 czerwca wobec licznie zaproszonych gości i członków zostały rozdane artystyczne upominki, jako nagrody dla dziewięciu zwycięzców trzech grup. W grupie A — pierwszą nagrodę otrzymał dr Aleksander Ameisen, w grupie B — dr Agenor Hubiski, w grupie C — Szczurowski Zygmunt. Po rozdaniu nagród bawiono się pogawędką i grą w szachy, a wieczór spędzony w klubie, pozostawił miłe wspomnienie.

W jesieni rozegra się między członkami wielki turniej o mistrzostwo na r. 1925. Adres Sekcji Szachowej — Krak. Klubu Szachistów Klub Społeczny. Rynek gł. l. 32.

ZWIEDZANIE KATEDRY NA WAWELU. Staraniem Towarzystwa Miłośników historji i zabytków Krakowa odbędzie się w piątek dnia 12 bm. zwiedzanie zabytków w katedrze wawelskiej, pod kierunkiem **dra Jerzego Dobrzyckiego.** Wstęp 1 złoty. Zbiórka u wejścia do katedry o godz. 5-tej popołudniu.

WYCIECZKA DO RUIN ZAMKU W WIŚNICZU urządza Pol. Tow. Krajoznawcze w niedzielę, 14 b. m. Zgłoszenia przyjmuje firma „Photo" — Rynek gł. 9.

„POBOŻNY" ZŁODZIEJ. Jakiś opryszek skradł z kieszeni p. A. Rutkowskiemu w czasie wczorajszej procesji Bożego Ciała portfel ze znaczniejszą gotówką i dokumentami osobistymi.

W POTRZASKU. Przed kilkoma dniami donosiliśmy o włamaniu do kiosku przy pl. Słowiańskim. Obecnie jako sprawców tej kradzieży aresztowała policja Jana Walczaka (lat 23) i Tadeusza Gargula (lat 22). Obaj aresztowani pochodzą z Krakowa. Włamywacze skradli wówczas znaczną ilość wyrobów tytoniowych, które pozbyli u kelnerów. Część skradzionych rzeczy zdołano Gargulowi odebrać.

Z kraju i ze świata

F. CURIE-SKŁODOWSKA W TOWARZYSTWIE NAUKOWEM WARSZAWSKIEM. P. Curie-Skłodowska powitana przez prezesa Towarzystwa p. Jana Kochanowskiego zwiedziła w poniedziałek dnia 8 b. m. pracownię radjograficzną Towarzystwa naukowego warszawskiego, w której objaśnień udzielał kierownik pracowni dr L. Wertestein. Następnie odbyło się posiedzenie zarządu i komisji rewizyjnej reorganizacyjnej Towarzystwa naukowego warszawskiego, na którem p. Curie wypowiedziała opinję o potrzebach pracowni i jej znaczeniu dla ściśle naukowych badań w zakresie radjologji.

ORGANIZACJA EMIGRANTÓW ROSYJSKICH. Emigranci rosyjscy w Warszawie utworzyli organizację polityczną pod nazwą: Grupa demokratyczna emigrantów rosyjskich w Polsce. Stowarzyszenie to nosi charakter wyraźnie antybolszewicki i jest przeciwne restauracji monarchji w Rosji. Celem stowarzyszenia jest zjednoczyć Rosjan będących w Polsce, oraz propagować między przyszłą Rosją a Polską. Do założycieli stowarzyszenia należą Arcybaszew, Filosofow i inni.

WYKLUCZENIE Z CERKWI PRAWOSŁAWNEJ. Z Warszawy donoszą:

Jak oświadczył metropolita Dyonizy, synod kościoła prawosławnego w Polsce postanowił rzucić klątwę na senatora Bogdanowicza i jego towarzyszy, którzy utworzyli gminę prawosławną w Wilnie. Postanowienia tego jednak synod zaniechał, zostanie tylko ogłoszone, iż senator Bogdanowicz i jego otoczenie zostaną wykluczeni z cerkwi prawosławnej. Krążą pogłoski, iż na niedzielę w soborze wileńskim nowo utworzona gmina przygotowywała ostrą demonstrację na wypadek ogłoszenia klątwy.

ZNOWU SAMOBÓJSTWO MATURZYSTY. W gimnazjum im. Karola Brzestowskiego w Suwałkach wpakował sobie kulę w skroń uczeń 8-mej klasy Czesław Wąsowicz. Desperata w stanie bardzo ciężkim przywieziono wczoraj do szpitala Przemienienia Pańskiego. Przed zamachem samobójczym Wąsowicz skarżył się wobec kolegów na „prześladowanie" ze strony pewnego profesora, który nie chciał go dopuścić do zdawania egzaminu maturalnego.

PROCES JAEGERA I TOWARZYSZY. Jak donoszą ze Lwowa o skłanianie świadków do fałszywych zeznań, w sprawie Steigera posądzonego o zamach na prezydenta Rzeczypospolitej odbędzie się w połowie lipca i potrwa 8—10 dni. Rozprawa toczyć się będzie przed zwykłym sądem. Oskarżonym grozi kara więzienia do 1 roku. Rozprawa przeciw Steigerowi odbędzie się przed sądem przysięgłych dopiero we wrześniu.

WIELKIE KLĘSKI ELEMENTARNE. Jak donoszą z Janowa onegdaj w południe spadł grad w Wielkopolu i na przestrzeni czterech kilometrów kwadr. zniszczył przeważnie hreczkę, proso, kapustę i fasolę, zboża mniej ucierpiały.

Z Niska zaś donoszą, że w dniu 3 bm. szalała w powiecie groźna burza, która od zachodu wśród grzmotów i nawalnego deszczu przeszła w kierunku północno-wschodnim. Szczególnie ucierpiały dwie gminy Zalesie i Jeła, gdzie w ciągu pół godziny wielki opad gradowy i deszczowy zniszczył kilka kilometrów kwadr. płonów rolnych — pozostawiając w ich miejsce teren zupełnie zamulony. Trawy na łąkach też uległy całkowitemu zniszczeniu. Szalejąca burza powyrywała drzewa przydrożne z korzeniami i wielkie zniszczenie spowodowała w lesie, gdzie mnóstwo drzew padło połamanych. Grad wielkości ptasich jaj leżał po burzy przez trzy godziny po polach. Wiele szyb po zagrodach w obu gminach zostało wybitych. Po burzy zrozpaczona ludność wyległa na pola i oglądała skutki klęski elementarnej, która w tak krótkim czasie piękne plony obróciła w niwecz.

WIELKI POŻAR FABRYKI MAT TRZCINOWYCH W DZIKOWIE. Onegdaj o północy wybuchł groźny pożar w fabryce mat trzcinowych Grünbauma w Dzikowie. Pastwą ognia, który wybuchł na zewnątrz fabryki w nagromadzonym do ekspedycji materjale trzcinowym, padło 160 kóp trzcin, dwa wagony trzciny wyrobionej, trzy żelazne maszyny do wyrobu mat trzcinowych, pięć warsztatów drewnianych oraz całe wewnętrzne urządzenie fabryki, której mury ponadto zostały w znacznej mierze przez ogień zniszczone. Właściciel poniósł szkodę w wysokości 24.780 zł., ubezpieczonej w połowie w Spółce akc. Towarzystwa ubezpieczeń »Port« w Krakowie. Na miejscu pożaru zjawiły się straże pożarne z Tarnobrzega, Dzikowa i Zakrzowa, znaczny udział w akcji ratunkowej brała ludność miejscowa pod kierunkiem komendantów okolicznych posterunków policyjnych.

SAMOBÓJSTWO PLUTONOWEGO. W Jarosławiu zastrzelił się plutonowy 3 p. Leg. Antoni Wróblewski. Powodem samobójstwa — zawiedziona miłość.

ŻOŁNIERZ ZASTRZELONY PRZEZ POSTERUNKOWEGO. Koło Łańcuta zastrzelił posterunkowy P. P. szeregowca Stanisława Michny'ego z 3 p. Legjonów. Przyczyną czynu posterunkowego ma być porwanie się na niego z bronią w ręku przez zastrzelonego.

DWA TRUPY NA WESELU. Powiatowa Komenda P. P. z Rawy Ruskiej zawiadomiła onegdaj telefonicznie policję we Lwowie, iż wczoraj w czasie wesela, odbywającego się w Prusach pod Rawą Ruską, wybuchła kłótnia pomiędzy gośćmi weselnymi, w czasie której Iwan Hanań przebił nożem Piotra Mazurkiewicza i Hryńka Hroszyńskiego.

ZNOWU WYROK ZA RZEKOME SZPIEGOSTWO NA RZECZ POLSKI. Z Wrocławia donoszą: Skazano tu na 4 i pół lat ciężkiego więzienia niejakiego Sołtysika, oskarżonego fałszywie o szpiegostwo na rzecz Polski.

MORDERSTWO W SAMOLOCIE. Z Wiednia donoszą: Na granicy austrjacko-węgierskiej w pobliżu Oldenburga znaleziono zmasakrowane ciało jakiegoś mężczyzny. Z legitymacyj, jakie odszukano przy trupie dowiedziano się, że jest to niejaki Lasker ze Strassburga.

Dochodzenie wykazało, że Lasker udał się jeszcze przed dwoma miesiącami samolotem z Wiednia do Budapesztu. Leciał on w towarzystwie swego sekretarza Savisa i wiózł ze sobą liczne kosztowności oraz 20 tysięcy franków gotówką. Savis był w zmowie z pilotem i przy jego pomocy dokonał na Laskerze zamachu bandyckiego podczas lotu. Sekretarz ogłuszywszy swego chlebodawcę chloroformem zrabował mu cały majątek, poczem obaj bandyci wyrzucili nieszczęśliwego z samolotu na ziemię. Złoczyńcy umknęli do Białogrodu, gdzie przebywali przez tydzień pod właściwemi nazwiskami, poczem z samolotem przepadli bez śladu.

POŻAR SAMOLOTU. Z Berlina donoszą 10 b. m.: Dziś rano zapalił się samolot przelatujący nad miastem i rozrzucający reklamy pewnej fabryki czekolady. Aparat spadł na ulicę w dzielnicy Schöneberg. Przechodnie wydobyli z pod szczątków dwóch ciężko poparzonych lotników.

FALA UPAŁÓW W ANGLJI. Z całej Anglji donoszą o silnych upałach dochodzących do 40 stopni Reaumura.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj po raz ostatni występ dyr. Solskiego w jego przepysznej kreacji Pierczychina w „Mieszczanach" Gorkiego. Ze względu na to, że występy znako-

mitego gościa trwać będą jeszcze tylko 5 dni odbędzie się w niedzielę popołudniu powtórzenie fredrowskiej „Zemsty“ z dyr. Solskim w roli Papkina.

OPERETKA „NOWOŚCI“ RAJSKA. Nadzwyczajnem powodzeniem ciesząca się atrakcyjna operetka Bronniego „Najpiękniejsza z kobiet“ grana będzie dziś w sobotę 13 i w niedzielę 14 b. m. w dotychczasowej obsadzie, poczem ustąpi miejsca najnowszej operetce Lehara „Książę Nancy“, której premjera w najbliższych dniach. W sobotę 13 b. m. o 4 pop. po cenach popularnych „Nocna ćma“ w obsadzie premjerowej; w niedzielę 14 b. m. o 4 popoł. „Dzidzi“ w której tak gorące oklaski zbierają mili nasi goście J. Kozłowska i L. Sempoliński.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO

Sobota 1 3b. m.: „Wiele hałasu o nic“ (gośc. występ L. Solskiego).

Niedziela 14 b. m. popoł. „Zemsta“ (gośc. wyst. L. Solskiego).

Niedziela 14 b. m. wiecz.: „Wiele hałasu o nic“ (gość. występ L. Solskiego).

Poniedziałek 15 b. m.: „Wiele hałasu o nic“ (gość. występ L. Solskiego).

TEATR „BAGATELA“

Sobota 13 b m.: „Miłość“ (występ Ireny Solskiej).

Niedziela 14 b. m. pop.: „Simona już jest taka“.

Niedziela 14 b. m. wiecz.: „Miłość“ (występ Ireny Solskiej).

Poniedziałek 15 b. m.: „Antonja“ (premjera).

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI“.

Sobota 13 b. m. o 4 pop.: „Nocna ćma“.

Sobota 13 b. m. o 8 wiecz.: „Najpiękniejsza z kobiet“ (gościnny występ J. Kozłowskiej i L. Sempolińskiego).

Niedziela 14 b. m. o 4 pop. „Dzidzi“ (gościnny występ J. Kozłowskiej i L. Sempolińskiego).

Nieodziela 14 b. m. o 8 wiecz.: „Najpiękniejsza z kobiet“ (gościnny występ J. Kozłowskiej i L. Sempolińskiego).

Teatr im. Słowackiego

Z występów gościnnych Ludwika Solskiego — „Zemsta‘ Al. Fredry.

Mieliśmy znowu sposobność podziwiać już nie tylko wielki artyzm aktorski Ludwika Solskiego, lecz i jego iście młodzieńczy entuzjazm dla sztuki. Niezrażony przeciwnościami wieku (o którym się mówi, że ma swoje prawa i granice) dał nowy przykład transformacyjnej siły swego wielkiego talentu, wydobywając nie tyle już grą brawurową, ile niezrównaną maestrją mimiki, słowa i gestu, kapitalny komizm postaci Papkina i wywołując serdeczną wesołość na widowni, szczególnie w scenie oświadczyn Klarze i pisania testamentu, w czasie których oklaski gorące zbierał przy czwartej scenie.

Z całości przedstawienia, granego na ogół poprawnie i składnie (wyjąwszy drobne tu i ówdzie usterki w dykcji i dokładności wiersza) obok Papkina wyróżniły się szczególnie dwie postacie: Podstolina, którą p. Bednarzewska wyposażyła w ujmujący sobie tylko właściwy urok i szlachetność stylu, oraz Klara w ujęciu p. Kossockiej, podbijająca widownię nie tylko czarującym wdziękiem postaci, lecz także w odpowiednią dozę figlarnego humoru i jak najczystszy dźwięk Fredrowskiego wiersza. Wiele sentymentu obudziła gra p. Puchalskiego, który za trafnie i z przykładną starannością zagraną rolę Rejenta, a także za swą miłość dla sceny i swą wierną, wieloletnią służbę dla jej dobra zbierał żywe oklaski i piękne kwiaty. Z innych postaci, jak żywy z obrazów dawnej Polski wyjęty grał świetnie i bawił miło p. Szymborski w roli Dyndalskiego, drobną zaś rólkę kucharza charakterystycznie zagrał p. Kustowski.

Przypomnienie „Zemsty“ dzięki miłej gościnie niestrudzonego Ludwika Solskiego byłoby tem pożyteczniejsze, gdyby ceny miejsc były przystępniejsze i młodzież szkolna mogła je zobaczyć.

Bol. P.

Zapiski literackie

— Wiktor Brumer: »Scena i widownia«. Warszawa 1925. Nakładem »Życia teatru«.

(p) Że także wśród młodszego pokolenia ludzi teatru (niekoniecznie aktorów i bezpośrednich pracowników sceny) płonie intensywny duch życia i związana z nim myśl społeczna, świadectwem jest książka Wiktora Brumera, jednego z wybitniejszych młodych teatrologów i bystrego krytyka literackiego, redaktora »Życai teatru«. Szereg luźnie skreślonych artykułów (jak »Publiczność teatralna«, »Autor i teatr«, »Krytyka i aktor«, »Zagadnienie zespołu scenicznego«, »Twórczość aktorska«, »Propaganda artystyczna« i inne) wiąże wspólna myśl o wielkiem wychowawczem znaczeniu teatru i wytworzeniu z niego doniosłego motoru życia, co szczególnie uwydatnia autor w artykule p. t. »Teatr rewolucyjny«, wykazującym przykładowo trafność określenia Widmana (»Teatr i rewolucja«), że »zegar świata scenicznego idzie szybciej, niż zegar sceny światowej«. Do interesujących żywo ujętych artykułów Brumera warto zaglądnąć i dla ich treści i dla zorjentowania się w najnowszych postulatach, związanych z zagadnieniem teatru życia.

— NAJNOWSZE WYDAWNICTWA GEBETHNERA I WOLFFA.

Nakładem księgarni Gebethnera i Wolffa wyszła książka o niezwyklej niecodziennej treści. Jest nią „Na ostatniej placówce“ **Elżbiety z Zaleskich Dorożyńskiej,** dziennik z życia wsi podolskiej, która na powierzonej sobie, otoczonej ze wszystkich stron przez wrogów, reducie wolności, przetrwała — jedyna — w najcięższych czasach wojny polsko-bolszewickiej. Dziennik p. Dorożyńskiej wywołuje wrażenie tragizmu, ale zarazem napawa otuchą i wiarą w nasze siły moralne. Książkę poprzedza przemowa Artura Górskiego.

— Ukazał się wybór poezyj **Artura Oppmana (Or-Ota)** p. n. „Hymn Wolności“. Złożyły się na niego utwory z okresu po odzyskaniu niepodległości do chwili obecnej ‚poświęcone głównie ukochanemu przez poetę tematowi — wojsku polskiemu. Zewnętrzny wygląd książki dostraja się do piękna treści. (Nakł. Gebethnera i Wolffa.).

— Na półkach księgarskich ukazało się szóste, popularne wydanie „Chłopów“ **Wł. St. Reymonta,** w 2-ch dużych tomach. Przystępna cena naznaczona na to wydanie „Chłopów“ umożliwia najszerszym warstwom czytającej publiczności nabycie tego arcydzieła literatury polskiej i wszechświatowej. (Nakł. Gebethnera i Wolffa).

— Słynna książka **A. F. Ossendowskiego:** „Przez kraj, ludzi, zwierząt i bogów“ dosięgła niezwykłej, jak na nasze stosunki, cyfry trzynastu tysięcy egzemplarzy w ciągu 2 lat. W tych dniach właśnie wyszło nowe jej wydanie. (Nakł. Gebethnera i Wolffa).

— O wielkiej poczytności „Samosęków“ **Adama Grzymały-Siedleckiego** świadczy powtórne tej powieści wydanie po wyczerpaniu się pierwszego wydania w ciągu niespełna roku. (Nakł. Gebethnera i Wolffa).

BIBLJOTEKA DOMOWA. „W każdem mieszkaniu powinny być książki. Zapamiętajcie, że mieszkanie bez książek jest jeszcze ciemniejsze niż mieszkanie bez lampy. Mieszkanie bez książek nie jest mieszkaniem lecz jaskinią“ — mówi Wacław Grabiński. I słusznie. Nie jest tylko czczym frazesem, że książka i wiedza to światło! Wiedzą i książką narody Zachodu stanęły na wyżynach cywilizacji i potęgi stąd płynącej. Wiedzą i książką naród nasz tylko wynieść się może na szczyty mocarstwa. Tylko, oświata musi znaleźć dla siebie miejsce w każdym polskim domu, w każdym domu znaleźć się musi miejsce na książki, z których czerpać będzie dzisiejsze i przyszłe pokolenia swą wiedzę, naukę życia i ukochanie życia i kraju. Dziś w ogólnym, postępie naprzód idąc, i w Polsce znaleźli się ludzie, których ambicją jest uprzystępnić każdemu, najbiedniejszemu nawet, kupowanie książki. Wszak 40 groszy na dobrą polską książkę każdy znajdzie, a tyle kosztuje książka wydawana przez „Bibljotekę Domu Polskiego“. I aby dla książek tych kącik w domu znaleźć „Bibljoteka“ ofiaruje swoim czytelnikom ozdobne szafki darmo. Taka więc możność założenia domowej bibljoteki istnieje w granicach budżetu domowego.

Z sali sądowej

MILJONOWY PROCES O WALORYZACJĘ W SĄDZIE KRAKOWSKIM.

W roku 1912 kupił ks. Andrzej Lubomirski od barona Romaszkana klucz dóbr Horodeńskich za 7.340.000 koron, które to dobra sprzedał w rok potem swemu bratu ks. Kazimierzowi. Kazimierz Lubomirski przejął do zapłaty resztę ceny kupna, wobec Romeszkana i korzystając z dewaluacji, z końcem grudnia 1919 r. spłacił 4 miljony koron.

Obecnie spadkobiercy Romeszkana hr. Lasocka i bar. Brunicka wystąpili ze sporem przeciw obu książętom Lubomirskim o zapłatę 4 miljonów złotych — a to z tytułu nadwyżki waloryzacyjnej.

Rozprawa odbyła się dzisiaj w okręgowym sądzie cywilnym pod przewodnictwem sędziego Klimeckiego. Powodów zastępował dr Feldblum, pozwanych zaś dr Szado.

Jako gł. świadek wezwany jest znany szerokim kołom Krakowa adw. dr Szalay, ówczesny zastępca bar. Romeszkana.

WYROK UWALNIAJĄCY W ROZPRAWIE O PODPALENIE. W dniu dzisiejszym zakończyła się rozprawa przeciw Janowi Michelczykowi oskarżonemu o podpalenie zabudowań Marji Radwańskiej. Trybunał sądu przysięgłych 8-ma głosami zaprzeczył, a 4-ma potwierdził winę oskarżonego, wobec czego sąd uwolnił Michelczyka od winy i kary. Wobec tego, że prokurator wniósł zażalenie nieważności, oskarżony pozostał w areszcie.

Ze sportu

SUKCESY DRUŻYN KRAKOWSKICH WE LWOWIE.

Dzień wczorajszy przyniósł wielki a zasłużony suksec drużynom krakowskim we Lwowie. W zawodach a mistrzostwo grupy południowo-zachodniej Wisła po pięknej i stylowej grze zwyciężyła Ł. K. S. w stosunku 6:3 (2:2).

W tymsamym dniu Cracovia pomimo iż wystąpiła z 4-ma rezerwowymi, zwyciężyła Czarnych w stosunku 1:0 (0:0).

W Warszawie pokonał Toruński Klub Sportowy W. K. S. Legję w stosunku 4:3 i Polonja Varsovię 4:0.

W Poznaniu zawody między Unią o Poznanią skończyły się wynikiem 1:1.

Wczorajsze zawody między Wawelem a Makkabi wykazały dobrą formę Wawelu, zwłaszcza pomocy, to też klęska Makkabi jest zupełnie uzasadnioną. Wawel zwyciężył w stosunku 2:0.

Podgórze pokonało Legię 4:0.

Niezwykle interesująco zapowiadają się jubileuszowe zawody Jutrzenki, które odbędą się na jej własnem boisku w sobotę i w niedzielę, ze względu na przyjazd słynnej drużyny wiedeńskiej Wacker.

W niedzielę 14 b. m. odbędzie się w Poznaniu zorganizowany przez T. S. Unia wyścig pływacki na przestrzeni 3-ch klm o puhar wędrowny, ofiarowany przez firmę „Robur“.

Na wczorajszych zawodach lekkoatletycznych w Warszawie ustalono dwa nowe rekordy polskie. W biegu na 5.000 m Łukasewicz osiągnął czas 16 minut 13 i 2 dziesiąte sekundy, oraz Cejżik w rzucie kulą osiągnął 12 m 46 i pół centymetra.

Małopolskie towarzystwo zachęty hodowli koni zamknęło zapisy do wyścigów wiosennych 6-go czerwca b. r. Zgłoszonych zostało 50 koni w wyścigach weźmie udział szereg znanych sportsmenów i właścicieli koni.

Sekcja pływacka K. S. Cracovia rozpoczęła trainigi w pływalni Parku Krakowskiego. Wpisy przyjmuje sekretarjat we wtorki, środy i piątki od godziny 7—8 wieczorem w lokalu przy ul. Stolarskiej l. 6, I. p. oficyny.

Wyniki zagraniczne. We wczorajszych zawodach o mistrzostwo profesjonalistów I. klasy pokonała praska Sparta praski D. F. C. w stosunku 1:0, zdobywając ostatecznie mistrzostwo.

We Wiedniu Vienna F. C. w spotkaniu z Urugwajczykami (National-Club Montevideo) uzyskał wynik remisowy 1:1.

W Budapeszcie znany pływak węgierski dr Labori, przepłynął wczoraj na Dunaju przestrzeń między Ostrzychoniem a Budapesztem wynoszącą 74 klm w 13 godzinach 20 minutach.

Wykrycie wielkiego spisku oficerskiego w Grecji

Londyn, 12 czerwca (PAT). Tel. Comp. donosi z Aten, że **w Grecji zanosi się na poważne wypadki. Rząd wpadł na trop bardzo rozgałęzionego spisku w Atenach,** który uknuli **niezadowoleni wyżsi oficerowie.**

Ministerstwo marynarki i ministerstwo spraw wewnętrznych **otoczone jest silnemi [illegible]ami wojska. Także i w okolicy Aten skonsygnowano oddziały wojskowe. Powstańcy zamierzali utworzyć rząd, złożony z 5 członków.**

Cofandaris tworzy gabinet w Grecji

(Telegram własny „Nowej Reformy“).

Ateny, 12 czerwca. Prezydent republiki Gafandaris otrzymał misję utworzenia gabinetu. W razie jego odmowy, misję tę objąłby Michalacopulos.

Osobny pakt zagwarantuje włosko-austrjacką granicę i wschodnie granice Niemiec

Londyn, 12 czerwca (AW). Angielskie koła polityczne tłómaczą fakt pominięcia Włoch w oficjalnych komunikatach **o rokowaniach między Chamberlainem a Briandem** w ten sposób, że **Francja zamierza połączyć się z Polską, Czechosłowacją i Włochami przeciwko ewentualnemu przyłączeniu Austrji do Niemiec** i że w osobnym pakcie zagwarantuje sobie z jednej strony **włosko-austrjacką granicę, z drugiej zaś niemiecką granicę wschodnią.**

Niemcy chcą wstąpić do Ligi Narodów dopiero po opuszczeniu strefy kolońskiej

Wiedeń, 12 czerwca (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Berlina: Koła rządowe niemieckie oświadczają, że **Niemcy wstąpią do Lgi Narodów dopiero wtedy, gdy przedtem opróżniona będzie strefa nadreńska.** Ponadto Niemcy oczekują napewno, że **w dniu 16 sierpnia** w myśl przyrzeczenia Herriota **nastąpi opróżnienie Zagłębia Ruhry.**

Koła rządowe niemieckie sądzą, że znajdzie się **jakieś wyjście w sprawie wątpliwości, które nasuwa paragraf 16 paktu Ligi Narodów.**

Dalej oświadczają koła urzędowe niemieckie, że **sprawa przyłączenia się Austrji do Niemiec jest na razie nieaktualna.**

Oznaki przesilenia ekonomicznego w Niemczech

Wiedeń, 12 czerwca (PAT). »N. Wiener Tagblatt« donosi z Berlina: Mimo kilkakrotnych zaprzeczeń utrzymuje się na tutejszej giełdzie uporczywa pogłoska, że **koncern Wolffa znajduje się w takich samych trudnościach finansowych jak koncern Stinnesa.** Mówią także o **trudnościach finansowych pewnego wielkiego berlińskiego domu towarowego.** Według wiadomości z Hamburga, **zachwiane są interesy doków okrętowych Reiher-Spieg.** Firma ta zamierza dziś wydalić ostatnich 400 robotników i zamknąć doki.

Na giełdzie nowojorskiej **spadły prawie wszystkie walory niemieckie w związku z zajściami na giełdzie berlińskiej.** »Vorwärts« stwierdza istnienie **utajonego przesilenia gospodarczego w Niemczech i na dowód tego twierdzenia przytacza następujące punkty:** 1) Przedsiębiorstwa niemieckie nie dają dywidendy; 2) koncerny powstałe w czasie inflacji **napotykają na rozliczne trudności finansowe;** 3) Unieruchomienie przedsiębiorstw przemysłowych (wielka firma Tyssena przystąpiła także do wydalania robotników; 4) W handlu wzmaga się **liczba niewypłacalności, zwłaszcza w handlu tekstylnym; 5) Kredyt został zachwiany, czego dowodem jest giełda berlińska.**

Berlin. 12 czerwca (PAT). Uwagę prasy berlińskiej zajmuje **przesilenie ekonomiczne,** przejawiające się **w wielkiej podaży akcji przemysłowych** na giełdach niemieckich. W ciągu dnia onegdajszego **na giełdzie berlińskiej** skutkiem dużej podaży **spadły akcje przemysłowe od 10 do 12 proc.** W ciągu dnia wczorajszego nastąpiła mała poprawa, dochodząca do trzy procent co dzienniki przypisują zakupom z zagranicy.

Konieczność rozwiązania koncernu Stinnesa

Z Berlina donoszą: Bankierzy berlińscy oświadczają otwarcie, że kredyty, udzielone koncernowi Stinnesa, **są kroplą w morzu.** Tak prymitywnemi środkami **nie da się uruchomić przedsiębiorstw Stinnesa.** Jest konieczne **rozwiązanie zupełne koncernu Stinnesa** i sprzedaż akcyj, będących w jego poosiadaniu.

„Koelnische Zeitung“ donosi, że w sanacji koncernu Stinnesa oprócz Banku Rzeszy biorą również wybitny udział banki prywatne jak Mendelsohn, Bleichredoera, w Berlinie, Lavy‘ego w Kolonji, Warburg w Hamburgu i inne.

TELEGRAMY

Obrady Senatu nad budżetem na rok 1925

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 12 czerwca. **Senat przystąpił dziś do obrad nad uchwalonym przez Sejm budżetem na rok 1925.** W chwili, gdy marszałek Trąmpczyński udzielił głosu generalnemu sprawozdawcy **senatorowi Buzkowi,** odezwały się głosy: »Gdzież jest rząd?« Istotnie **na ławach ministerjalnych niema ani jednego ministra ani delegata rządu.** Marszałek odpowiedział, że rząd jest zaproszony i ma nadzieję, że jego przedstawiciele przybędą. Głosy: »Z gazet się dowiedzą...«, »Rząd ignoruje Senat«.

Sprawozdawca generalny Buzek zwraca uwagę na wstępie, że **komisja skarbowo-budżetowa** pod przewodnictwem senatora Adelmanna dzięki gorliwości sprawozdawcy, **działała z największym pośpiechem.** Komisja załatwiła się z budżetem **w ciągu 52 posiedzeń, pracując intensywnie przez 212 godzin.** Według konstytucji Senat miał czas do 1 sierpnia, a więc komisja przychodzi **o 6 tygodni wcześniej z budżetem, niż proponuje ustawa.** Komisja tym razem uznała, że **Senat powinien skorzystać ze swych kompetencyj i poczynić w budżecie potrzebne zmiany,** a nie, tak, jak w roku zeszłym, wyrzec się ich, gdyż okazało się, że taka abnegacja do celu nie prowadzi.

Budżet był w dzienniku ustaw ogłoszony dopiero w miesiąc po uchwaleniu go przez Senat. Sprawozdawca jest zdania, że **należałoby pójść za wzorem Stanów Zjednoczonych i rok budżetowy rozpoczynać od 1 lipca.** Następnie mowca przechodzi do uzasadnienia zmian uchwalonych w budżecie przez komisję. Godzina 12-ta w południe, mowca przemawia dalej.

Optymistyczna prognoza o losach Amundsena

Kopenhaga, 12 czerwca (AW). Z Oslo donoszą, że badacz bieguna północnego Schultze-Frohlinde, który powrócił ze Szpitzbergu **wyraził się optymistycznie o losach Amundsena.** Twierdzi on, że samolot był znacznie obciążony i wskutek tego doznał zapewne przy lądowaniu uszkodzenia, tak, że Amundsen **zmuszony jest odbyć dalszą drogę pieszo.**

Rząd Kanady zamierza zająć terytorja podbiegunowe

Londyn, 12 czerwca (PAT). Z Ottawy donoszą, że sekretarz stanu dla spraw wewnętrznych oświadczył, że **rząd Kanady zamierza niebawem wysłać** ekspedycję do krajów podbiegunowych, celem oficjalnego zajęcia tych terytorjów w imię rządu kanadyjskiego.

Utworzenie nowego ministerstwa w Anglji

(Telegram własny „Nowej Reformy“).

Londyn, 12 czerwca. Baldwin zapowiedział w Izbie gmin **utworzenie nowego sekretarjatu stanu dla spraw dominjów.** Nowy minister będzie posiadał parlamentarnego podsekretarza stanu, który będzie zarazem **przewodniczącym komitetu dla spraw zamorskich.**

Wznowienie procesu przeciwko Sadoulowi

Paryż, 12 czerwca (PAT). Ministerjum sprawiedliwości nakazało **rozpoczęcie śledztwa przeciwko b. kapitanowi Sadoulowi** co do 2 punktów oskarżenia nieuwzględnionych przez sąd wojenny w Orleanie, a mianowicie stosunków z nieprzyjacielem oraz nieposłuszeństwa i prowokacyjnej działalności w wojsku.

Groźba głodu w Rumunji

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy“).

Bukareszt, 12 czerwca. Rada gabinetowa uchwaliła wyasygnować ze skarbu państwa 100 miljonów lei na zakupno zboża dla ludności w okolicach, **zagrożonych głodem.** Jak donoszą dzienniki rumuńskie, na Besarabji **przepadło już obecnie 70 proc. zbiorów.**

Dział ekonomiczny

— **Dwa tysiące koni kawaleryjskich** zamierza rząd polski zakupić na Węgrzech. Konie będą transportowane przez terytorjum czecho-słowackie.

— **Liczba bezrobotnych w Anglji** wynosiła 2-go czerwca 1,247.000 osób ,tj. około 60.000 więcej, niż 2-go maja.

— **Umowa o pożyczkę miljona funtów szterlingów** dla rolnictwa, została podpisana przez Związek Syndykatów „Koprolin“. Syndykaty i stowarzyszenia należące do „Koprolni“ rozpoczną wydawanie zaliczek.

— **Międzynarodowy kongres bawełniany w Wiedniu zakończył swoje obrady** przyjąwszy szereg rezolucyj, z których jedna wzywa państwa, produkujące bawełnę do powiększenia powierzchni zasiewów bawełnianych.

DZIAŁ GIEŁDOWY

Krakowska giełda pieniężna

Kraków, 12 czerwca.

Praga (czek) . . . . 15·50 (czek)

Kraków, 12 czerwca.

Na rynku efektów zapanowało na dzisiejszym zebraniu lekkie ożywienie. Silniejsze obroty Zieleniewskim, Chybiem i Chodorowem po kursach jednokowoż utrzymanych. Jedynie Górka osiągnęła w dalszym ciągu znacznie na kursie.

Na ogół tendencja utrzymana, ruch ożywiony.

W walutach i dewizach jedynie zainteresowanie Pragą, reszta w zaniedbaniu.

Ceduła kursowa giełdy krakowskiej

12 czerwca 1925	Transakcje w złotych	
	[illegible]	10/VI
Pol. Bank przem. I—VIII	0·24	—
Bank Hipoteczny I—VIII	—	—
„ Małopolski	0·31	—
Ziem. Bank kred. I—IX	—	—
Powsz. Bank kred. I—V	—	—
Bank zw. sp. zar. I—XI	7·00	—
Pol. Tow. handlowe I—V	—	—
Impex I—V	—	—
Pharma I—III	—	
Polski Glob I—IV	—	—
Zegluga Polska I—III	—	—
Zieleniewski I—IV	9·90—10·00	10·10
Cegielski I—IX	19·00	—
Trzebinia I—IV	0·34	—
Pocisk I—III	—	—
Parowozy I—III	—	—
Automotor I—II	—	—
Górka I—III	12·75	12·25
Siersza I—IV	—	—
Tepege I—IV	1·00	—
Polska Nafta I—III	0·23	—
Pokucie I	—	—
Pezet I—IV	—	—
Strug I	—	—
Niemojowski I	—	—
Tłuszcze Trzebinia I—II	—	—
Azot	—	—
Elektrow. Siersza I—IV	—	—
Ćmielów I—II	0·35	—
Krakus I—VI	0·[illegible]5	0·55
Chodorów I—V	3·15—3·25	—
Chybie	4·00—4·10	4·00
A. Piasecki	—	—

Papiery dywidendowe w Warszawie

z dnia 12 czerwca 1925 r.

AKCJE:	W złotych Transakcje
Bank Handlowy	5·60
Bank Zw. Sp. Zar.	7·50
Parowozy	0·54
Starachowice	1·63
Żyrardów	7·40
Haberbusch	5·99
Nobel	—
Cegielski	0·39
Bank Przem. Lwów	—
Spirytus	2·23
Ursus	1·15
Zieleniewski	9·75
Ćmielów	

Wiedeń, 12 czerwca. Początkowe kursa papierów polskich w tysiącach koron: Bank Hipoteczny 6.2, Siersa Górnicza 33.5, Fanto 162, Galicja 980, Karpaty 120. Zupełny brak ruchu, jednakowoż nie zaznacza się wybitniejsza zniżka.

Zurych, 12 czerwca. PAT. Zamknięcie giełdy. Paryż 24.95, Wiedeń 72.62, Sztokholm 138.95, Oslo 87, Kopenhaga 97¼, Sofja 377½, Praga 15.27½, Warszawa 99.00, Budapeszt 0.72½, Białogród 8.85, Ateny 860, Konstantynopol 276, Bukareszt 240, Helsingfors 12.97, Buenos Aires 206. Tendencja spokojna.

Informacje przemysłowe i handlowe

PREMJER GRABSKI SPODZIEWA SIĘ AKTYWNEGO BILANSU PŁATNICZEGO I HANDLOWEGO. „Gazeta Warszawska“ zamieszcza wywiad z premjerem Grabskim, który porusza między innemi sprawę bilansu płatniczego. Premjer jest zdania „iż w niedługim czasie należy się liczyć z ewentualnością nietylko zrównoważenia, ale wprost aktywnego bilansu handlowego i płatniczego. Wpłynęły na to ostatnie zarządzenia rządu, a więc podwyżka taryfy celnej, która utrudnia import zbędnego towaru, fakt zmniejszenia wyjazdów za granicę wskutek ograniczeń paszportowych, zwiększenie się eksportu dzięki ulgom podatkowym i taryfowym, oraz zmniejszenie importu zboża i mąki po realizacji tegorocznych zbiorów. Widoczna zmiana w kierunku polepszenia się bilansu nastąpi jednak nie wcześniej, niż w lipcu.

Z TARGÓW ŁÓDZKICH. Na łódzkim targu wyrobów bawełnianych odczuwano w ostatnich dniach lekkie ożywienie, zwłaszcza zakupy czynią kupcy prowincjonalni, głównie w towarach białych. Hurtownicy łódzcy spodziewają się wobec dotychczasowego niewielkiego zapotrzebowania silniejszego zjazdu kupiectwa ze wszystkich dzielnic Polski. Dyskonto prywatne dla weksli pierwszorzędnych wynosiło 2¼—4%, dla weksli mniej pewnych 4—5%. Na targach wyrobów wełnianych w dalszym ciągu zupełny zastój. Nie spodziewają się ożywienia przed końcem lipca, natomiast przemysłowcy oczekują, że sezon zimowy będzie bardzo ożywiony ze względu na zwiększenie się zapotrzebowania w kraju, oraz znacznie wzmożonemu eksportowi. Na targach towarów czesankowych brak zapotrzebowania i zastój, spowodowany martwym sezonem.

ZMNIEJSZENIE ODPŁYWU WALUT ZAGRANICZNYCH Z BANKU POLSKIEGO. Odpływ walut zagranicznych z Banku Polskiego wynosił w ostatniej dekadzie maja 3,246.804 złotych, podczas gdy w ostatniej dekadzie kwietnia odpływ ten wynosił jeszcze 20.2 miljonów złotych. Znaczne zmniejszenie się odpływu spowodowane było z jednej strony zmniejszonem zapotrzebowaniem walut na giełdzie, wywołanem ostatniemi zarządzeniami w dziedzinie celnej i kredytowej, z drugiej zaś strony wzmożonym znacznie skupem walut zagranicznych przez Bank Polski, przyczem głównie wchodzą w rachubę dewizy, uzyskane z eksportu. O ileby w eksporcie dewizowym Banku Polskiego nie uwzględnić sprzedaży walut w wysokości 7.2 mil. złotych na pokrycie zobowiązań, wynikających ze spłaty długów zagranicznych, stan rachunku dewizowego w ostatniej dekadzie maja, wynikającego z obrotów czysto gospodarczych, byłby w zupełności aktywny.

OBRADY PAŃSTWOWEJ RADY SPIRYTUSOWEJ. W dniu 4 i 5 czerwca odbyło się w ministerstwie skarbu posiedzenie państwowej Rady spirytusowej. Obradom przewodniczył dyrektor departamentu, p. Głowacki. Przyjęto projekt przepisów wykonawczych do ustawy o prawa odpędu. Kalkulację cen przyjęto wedle obliczeń dyrekcji monopolu, a przeciętną zawartość skrobji ziemniaków oznaczono na 17.2%.

Wkońcu Rada spirytusowa przyjęła projekt przepisów o urządzeniu i kontroli gorzelń, wyrażając życzenie, ażeby władze nie nakładały na właścicieli gorzelń obowiązku zaprowadzania w gorzelniach zmian, wymagających większych wydatków.

PODATKI KOMUNALNE OD GORZELNI. W sprawie powyższej świeżo wyjaśnił min. skarbu, co następuje:

Artykuł 11 ustęp 1 ustawy z 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych postanawia, że gminy miejskie na swym obszarze, a powiatowe związki komunalne poza obszarem gmin miejskich mogą pobierać dodatki do opłat państwowych od patentów, na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, pobieranych na zasadzie rozporządzenia rady ministrów z 26 października 1922 r.

Ponieważ według postanowień paragr. 2 wspomnianego rozporządzenia państwowe opłaty od patentów na wyrób trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych pobierane także od gorzelń, przeto też gorzelnie w myśl wspomnianego art. 11 ustawy z 11 sierpnia 1923 r. są obowiązane do uiszczania komunalnych dodatków do wymienionych opłat państwowych, o ile związek komunalny, w obrębie którego znajduje się gorzelnia, uchwalił pobór tych opłat i o ile uchwała ta została zatwierdzoną przez właściwą władzę nadzorczą.

CZESKIE ROZPORZĄDZENIE O CŁACH NA PRODUKTY ROLNICZE. Ogłoszone w dzisiejszym dzienniku urzędowym z natychmiastową mocą obowiązującą rozporządzenie ustala automatyczne stosowanie oclenia wówczas, gdy cena pszenicy obniża się na 180 koron czeskich, żyta 150, jęczmienia browarnianego 170, jęczmienia obrotowego 150, owsa 140 za 100 kilogramów. Cło zasadnicze wynosi na pszenicę 6.30 koron czeskich, żyto 5.80, jęczmień 2.80 ,owies 4.80 koron czeskich. Wzrasta ono jednakże w miarę obniżania się cen zboża. — Najwyższe cło stosowane będzie, gdy cena pszenicy obniży się na 135, żyta 100, jęczmienia browarnianego 130, jęczmienia obrotowego 110, owsa 100 koron czeskich. — Równocześnie rozporządzenie wprowadza cło na mąkę, które wynosi od 22—40 koron za mąkę pszenną, 16—32 koron za żytnią, owsianą i jęczmienną.

HEGEMONJA NIEMIECKIEGO PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO NA TARGACH ŚWIATOWYCH. Na europejskim targu węglowym panuje w dalszym ciągu walka między węglem angielskim i niemieckim. Niemiecki eksport węgla pracuje w myśl określonego planu, zdobywając targi w Ameryce i Azji. Obecnie niemiecki przemysł hutniczy zamierza wykorzystać brazylijskie pokłady ośrodka przemysłowego. Rokowania z rządem brazylijskim są wtoku. W Kabulu i w Afganistanie założona została szkoła górnicza według wzorów niemieckich. Naturalnie oba ośrodki wykorzystane zostały dla eksportu węgla niemieckiego. W Europie po zdobyciu targu hiszpańskiego i portugalskiego, obecnie całkowicie zdobywają Niemcy targ włoski. Koks niemiecki stale wypycha koks angielski. Tu powód ekspanzji niemieckiej nie da się wytłomaczyć wyłącznie niższemi płacami i dłuższym dniem pracy, a jest wynikiem konsekwentnego planu. Gdy produkcja zagłębia Ruhry ostatnio nieco zmniejszyła się wskutek mniejszego zapotrzebowania targu wewnętrznego, natychmiast, dzięki wydatnej obniżce taryf kolejowych, wynagrodzili sobie Niemcy straty, stąd wynikłe, przez zwiększenie eksportu.

WZROST OSZCZĘDNOŚCI W NIEMCZECH. W marcu b. r. w 1.450 Kasach oszczędności w Niemczech, według urzędowej statystyki, wkłady oszczędnościowe wynosiły 621,722.000 marek złotych, to jest 5.5% wkładów z roku 1913 (13.11 miljarda marek). W tymsamym miesiącu pozycja rachunków żyrowych w tych Kasach wynosiła 545 miljonów 134 tysięcy marek złotych.

Z cyfr tych widać, że oszczędności niemieckie, które w dobie inflacji stopniały do zera, wzrastają ze znaczną szybkością dzięki organizacji kas oszczędności w Niemczech, która rozwija intensywną propagandę w kierunku racjonalnego przechowania gotówki i gromadzenia oszczędności.

To też obecnie w Niemczech sumy, lokowane w Kasach oszczędności, mają tylko częściowo charakter wkładów długoterminowych. Obrót na rachunkach oszczędnościowych odbywa się kilka razy prędzej, niż przed wojną. Rezultaty te, osiągnięte w okresie stabilizacji waluty krótszym, niż w Polsce, przekraczają wielokrotnie stan wkładów bieżących w bankach, w P. K. O. i wkłady w Kasach oszczędności.

Stanowią one jednocześnie doskonałą ilustrację tego, co sprawna organizacja pracy w kierunku propagandy zdziałać może.

PRZEKAZY ZAGRANICZNE DO POLSKI W KWIETNIU B. R. W kwietniu b. r. przekazano do Polski ze Stanów Zjednoczonych A. P. i Kanady około 1.945 tysięcy dolarów, z czego przez banki dewizowe i linje okrętowe 1,374.512 dolarów, drogą przekazów pocztowych około 120.000 dolarów i w listach wartościowych około 450.000 dolarów.

W tymże okresie czasu przekazano z Francji około 3.148 tysięcy franków, z czego drogą przekazów pocztowych około 3,000.000 franków, a przez banki dewizowe 147.519 franków; z Anglji 6.063 funtów szterl. i bez wskazania kraju nadania 820.982 złotych.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI

Nr dz. III-32698/1925.

W myśl ogłoszenia, umieszczonego w „Monitorze Polskim“, „Tygodniku Dostaw“, „Przeglądzie Technicznym“ i „Czasopiśmie Technicznem“, rozpisuje się

PUBLICZNY PRZETARG
na wykonanie budowy koszar konduktorskich w Nowym Sączu.

Plany, warunki wykonania budowy i inne załączniki można przeglądać, a formularze ofertowe i kosztorysowe nabywać w Wydziale III (drogowym) drzwi Nr 187 Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie.

Oferty przyjmuje wymieniona Dyrekcja najpóźniej do dnia 26 czerwca 1925 r., godziny 12-tej w południe.

Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godzinie 13-tej. 1276

Kraków, w czerwcu 1925 r.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie.

„WAWEL“
spedycyjno-transportowa i handlowa Sp. akc.

V Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów

odbędzie się dnia 30 go czerwca 1925 r. o godzinie 5-tej po południu w lokalu spółki w Krakowie, z następującym

porządkiem dziennym:

1) Zatwierdzenie kooptacji członka Rady zawiadowczej;
2) Zatwierdzenie bilansu złotowego otwarcia na dzień 1-go stycznia 1925 r. oraz uchwały w przedmiocie wysokości kapitału zakładowego i rezerwowego, ilości i wartości nowych akcyj, jakoteż zmiana § 7 statutu i wzorów akcyj;

Postanowienia dla uczestników:

Ilość 25 akcyj daje prawo jednego głosu. Prawo głosowania przysługuje tym akcjonarjuszom, którzy na 8 dni przed Walnem Zgromadzeniem złożą akcje swoje w lokalu spółki w Krakowie, lub w Banku Komercjalnym S. A. w Krakowie, lub w banku „Mercur“ w Wiedniu I., Wollzeile, gdzie otrzymają imienne legitymacje z zapodaniem ilości przypadających na nich głosów. 1273

Przewodnik handlowy i informacyjny po Krakowie

Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.

RZECZY GODNE ZWIEDZENIA W KRAKOWIE
(INFORMATOR DLA PRZEJEZDNYCH)

Barbakan, czyli t. zw. **Rondel bramy Florjańskiej,** zabytek architektury z końca XV i XVI wieku, otwarty codziennie od godziny 10—2. Wstęp 50 groszy.

Muzeum XX. Czartoryskich otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godziny 9—1 w południe, o ile w te dni nie przypadają święta.

Wieża Marjacka otwarta od godziny 10—2. Wstęp 50 groszy.

Muzeum Narodowe w Sukiennicach otwarte jest codziennie od godziny 10—2. Wstęp 1 zł od osoby. Zbiorowe wycieczki otrzymują zniżkę w kancelarji Muzeum w Sukiennicach.

Groby królewskie, grób Mickiewicza i skarbiec w katedrze na Wawelu zwiedzać można w dnie powszednie o godzinie 10 rano, w niedzielę i święta po nabożeństwach. Wstęp 1 złoty.

Zamek na Wawelu i Smocza Jama. Wstęp 1 złoty.

Muzeum Etnograficzne na Wawelu otwarte otwarte codziennie. Wstęp 20 groszy.

Groby zasłużonych w krypcie na Skałce, grób Skargi w kościele św. Piotra, oraz **skarbiec kościoła N. P. Marji** zwiedzać można w chwilach wolnych od nabożeństw za zgłoszeniem się do zakrystji.

Muzeum im. Eryka hr Czapskiego, Wolska 10, oraz lapidarjum otwarte codziennie od godziny 10—2. Wstęp 50 groszy.

Dom i Muzeum Jana Matejki, Florjańska 41, dzieła i zbiory mistrza, otwarte codziennie od godziny 10—2. Wstęp 50 groszy.

Wystawa Sztuk Pięknych, w gmachu przy placu Szczepańskim, otwarta codziennie od godziny 10—4 po południu. Wstęp 1 zł 50 gr, w dniu otwarcia 2 zł od osoby. Członkowie Towarzystwa mają wstęp wolny wraz z rodzinami.

NOWY ROZKŁAD JAZDY
WAŻNY OD 5-go CZERWCA B. R.

ODJAZD Z KRAKOWA DO:

Warszawy 0·30 (sezon), 8·45, 14·10, 19·15 (przez Radom-Dęblin), 19·30, 23·55.
Łodzi 21·45.
Katowic 4·20, 7·00, 13·30, 19·15.
Poznania 10·05, 22·20.
Gdańska 19·00.
Berlina 16·50.
Piotrowic 4·20, 7·12, 14·20.
Dziedzic 17·55, 21·15.
Żywca 10·20.
Wiednia 0·50.
Trzebini 16·15.
Lwowa 2·20, 6·35, 7·50, 11·45, 13·15, 20·50, 23·20.
Przemyśla 15·25.
Krynicy (przez Tarnów), N. Sącz) 2·50 (sezon), 11·05, 22·25.
Rozwadowa 20·05.
Słotwiny-Brzeska 14 (tylko w soboty, 16·25 (w dni powsz. z wyj. sobót).
Bochni 19·20.
Niepołomic 4·10 (sezon), 14·30.
Wieliczki 8·20, 13·50, 20·20.
Zakopanego 2·35 (sezon), 7·30, 13·30, 23·35.
N. Sącza (przez Chabówkę) 8·50, 19·30.
Oświęcimia (przez Skawinę) 14·10.
Kocmyrzowa 13·40 (nadto z dworca Kraków-Grzegórzki 9·20 i 20·08).

PRZYJAZD DO KRAKOWA Z:

Warszawy 2·08 (sezon), 6·15, 8·15 (przez Radom-Dęblin), 8·30, 16·43, 23·05.
Łodzi 5·06.
Katowic 8·30, 16·05. 22·10.
Poznania 5·58, 20·37.
Gdańska 10·05.
Berlina 12·50.
Piotrowic 9·15, 15·15, 19·15.
Dziedzic 7·20, 10·40.
Żywca 22·50.
Wiednia 1·48.
Lwowa 0·22, 6·43, 9·45, 13·40, 16·15, 17·25, 21·48.
Przemyśla 20·50.
Krynicy (przez Tarnów, N. Sącz) 5·30, 15·45, 23·47 (sezon).
Rozwadowa 7·40.
Słotwiny-Brzeska 6·30.
Niepołomic 8·15, 17·00.
Wieliczki 7·22, 12·20, 18·45.
Zakopanego 5·40, 15·05, 18·20 (sezon), 21·00.
N. Sącza (przez Chabówkę) 6·50, 20·20·
Oświęcimia (przez Skawinę) 15·05.
Skawiny 7·47.
Kocmyrzowa 12·30 (nadto na dworzec Kraków-Grzegórzki 6·55 i 19·00·

Uwaga: Pociągi pospieszne podano tłustym drukiem; przy pociągach kursujących w czasie od 5 czerwca do 30 września b. r. dodano w nawiasie sezon.

Szan. Czytelników prosimy przy zakupach uwzględniać firmy ogłaszające się w „N. Reformie“

Czcionkami Drukarni Literackiej w Krakowie, ulica Jagiellońska L. 10.

Rządca drukarni L. K. Górski.